

SCHOOL OF ECONOMICS AND MANAGEMENT

Bistånd: bilateralt, multilateralt eller NGO – vilket är
bäst?

Lunds Universitet

Nationalekonomiska institutionen

Författare: Aida Ranjkeshan

Handledare: Karin Bergman

NEKH01 Kandidatkurs VT20

Abstract

This paper assesses the effectiveness of foreign aid in reducing poverty and increasing HDI by analysing three different types of aid; bilateral, multilateral and NGO aid. While there have been several papers that have studied the differences between bilateral and multilateral aid and their effectiveness, such studies have not included NGO aid. In addition, research on what impact foreign aid has on economic growth has been done extensively while less research on the impact of foreign aid on HDI has been conducted. The aim of this study is to extend the research regarding foreign aid. This study uses unbalanced panel data of bilateral aid, multilateral aid and NGO aid flows over the time period 1990 to 2018. The data includes 136 countries and the dependent variables are: i) the poverty gap, ii) HDI and iii) the poverty headcount ratio at 1,90 USD a day. To analyse aid effectiveness of these three types mentioned, their aid allocation preferences have also been examined. The results show that bilateral aid and NGO aid are not mainly concerned with the poverty level of the receiving country, while multilateral aid takes this more into consideration. The impact of bilateral aid and multilateral aid on poverty and HDI is insignificant in all regressions, while NGO aid had some significant results that were found having a negative effect.

Keywords: *foreign aid, bilateral aid, multilateral aid, NGO aid, HDI, poverty, aid allocation*

1. Inledning.....	5
1.1. Bakgrund.....	5
1.2 Syfte och mål.....	6
2. Teori och tidigare forskning.....	8
2.1 Millenniemålen och Agenda 2030	8
2.1.1 Milleniemålen.....	8
2.1.2 Agenda 2030.....	9
2.2 Fattigdom	10
2.2.1 Human Development Index, HDI.....	11
2.3 Bistånd.....	12
2.3.1 Definition av bistånd	12
2.3.2 Biståndets effektivitet och allokering	12
3. Metod.....	18
3.1 Modeller	18
3.1.1 Modell 1.....	18
3.1.2 Modell 2.....	20
3.2 Data	21
3.2.1. Beroende variabler.....	22
3.2.2 Huvudvariabler	23
3.2.3 Kontrollvariabler	24
4. Resultat.....	28
4.1 Deskriptiv statistik	28
4.1.1 Statistik över variabler.....	28
4.1.2 Statistik över biståndsallokeringen.....	29
4.2 Regressionsdiagnostik.....	32
4.2.1 Regression 1–2	33
4.2.2 Regression 3–4	34

4.2.3 Regression 5–6	35
4.3 Huvudresultat	36
4.4 Resultatanalys	41
5. Avslutning	43
Referenser	45
Appendix	50

1. Inledning

1.1. Bakgrund

På FN:s millennietoppmöte år 2000 samlades världens ledare och enades för att utforma en gemensam agenda för den globala utvecklingen. På detta möte kom de överens om ett antal tidsbestämda mål, som skulle uppnås fram till år 2015. Målen, som fick namnet millenniemålen (Millennium Development Goals, MDG), hade till syfte att bidra till en global hållbar utveckling. Ett av dessa mål var att bekämpa fattigdom, i alla dess dimensioner. Eftersom fattigdom är ett komplext ämne med många olika bidragande faktorer, som inte endast har sin grund i inkomst, skapades en mångfasetterad vision där strategin för att reducera den globala fattigdomen delades upp i tre. När FN senare publicerade MDG-rapporten år 2015 blev det tydligt att visionen hade fått bra resultat. Det visades att det hade skett en kraftig reduktion av den globala fattigdomen jämfört med år 1990, och att den extrema fattigdomen hade mer än halverats (The Millennium Development Goals Report, 2015). Detta ledde till att FN:s medlemsländer tog fram en ny plan med nya mål, kallade för Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG), som implementerades år 2015. Likt den tidigare visionen, har Agenda 2030 till syfte att bidra till en mer hållbar utveckling - men är denna gång ambitiösare. Mål 1, som än en gång riktar sig mot fattigdom, har nu målsättningen att utrota den extrema fattigdomen och minst halvera andelen människor som lever i någon form av fattigdom till år 2030 (Globala målen 1, 2020).

Mellan år 1990 och 2015 var ekonomisk tillväxt den största drivkraften till att den extrema fattigdomen mer än halverades (Fuente, 2016). Det har däremot blivit allt svårare att nå de som fortfarande lever i extrem fattigdom, och den kraftiga reduktionen vi fick bevittna med millenniemålen riskerar att inte ske två gånger - utan det finns mycket som tyder på att de globala målen inte kommer att uppfyllas. Detta beror bland annat på att ekonomisk tillväxt, som var ett effektivt verktyg i bekämpningen av fattigdom under millenniemålen, förväntas att inte ha samma kraft för att utrota fattigdomen. För att nå de som lever i fattigdom och för att minska den globala fattigdomen ytterligare krävs därmed ett annat tillvägagångssätt. För att fylla det här gapet har bistånd utmärkt sig som ett verktyg för fattigdomsbekämpning, men det råder ingen

konsensus om dess effektivitet. Medan vissa menar att bistånd medverkar till att minska fattigdomen i världen, menar andra att bistånd är ineffektivt och oproduktivt. Kritikerna menar att stödet blir bortslösat och inte används till ändamål som främjar hållbar utveckling, utan att en större andel går till mer konsumtion. Anledningen till detta kan vara dåliga institutioner, korruption och byråkratiska misslyckanden (Alesina & Dollar, 2000). Ytterligare en anledning som kan vara en underliggande anledning till dessa oönskade resultat är mönstret för hur bistånd ges. Det finns många studier som tyder på att det finns många politiska och strategiska incitament bakom biståndet. Det har därmed varit av intresse att undersöka allokeringen av bilateralt bistånd, multilateralt bistånd och NGO-bistånd för att vidare se om det påverkar hur effektiva de olika typerna av bistånd är.

1.2 Syfte och mål

Den här uppsatsen har till syfte att undersöka vilken effekt bistånd har på HDI och extrem fattigdom. I undersökningen används tre mått på bistånd; i) bilateralt bistånd som går direkt från ett givarland till ett mottagarland, ii) multilateralt bistånd som innebär att stödet går via internationella organisationer såsom olika FN-organ som sedan fördelar det mellan olika mottagarländer och iii) bistånd som ges till icke-statliga organisationer (NGO:s) för olika projekt och dylikt som genomförs i utvecklingsländer. Det saknas dels forskning kring hur effektivt NGO-biståndet är jämfört med de två andra nämnda bistånden, men även hur effektivt dessa tre bistånden är med de tre valda måtten på utveckling och fattigdom som presenteras i nästa stycke. Med detta som bakgrund, har jag valt att undersöka vilken typ av bistånd som har mest HDI-höjande effekt samt fattigdomsreducerande effekt.

I undersökningen har tre olika mått på fattigdom använts som beroende variabler; fattigdomsgapet, andelen individer i ett lands befolkning som lever i extrem fattigdom och HDI. Fattigdomsgapet mäter den procentuella skillnaden mellan medianinkomsten för personer som klassas som fattiga och fattigdomsgränsen på 1,9 USD om dagen. Detta mått har som syfte att mäta hur djup fattigdomen är. HDI är ett mått som används för att mäta länders välbefinnande genom en sammanvägning av tre faktorer; förväntad livslängd, utbildningsnivå och inkomst. Likt många undersökningar inom detta forskningsområde, har även min undersökning svårigheter med att hitta signifikanta effekter som bistånd har på fattigdom och utveckling. Undersökningens resultat

varierar beroende på vilket fattigdomsmått som används, vilket gör det svårt att dra en slutgiltig slutsats.

Undersökningens disposition är som följer. I del 2 presenteras tidigare forskning och teori angående fattigdom, utveckling, bistånd och biståndsallokering. Därefter presenteras metodologin i del 3, där en presentation och diskussion kring modellerna, datan och variablerna görs. Vidare läggs resultatet fram i del 4 och avslutningen följer därefter i del 5. Avslutningsvis presenteras referenser och appendixet.

2. Teori och tidigare forskning

I följande avsnitt presenteras det teoretiska ramverket för bistånd och fattigdom, samt tidigare forskning kring hur bilateralt bistånd, multilateralt bistånd och NGO-bistånd påverkar fattigdom. Inledningsvis introduceras FN:s millenniemål och de aktuella globala målen. Därefter diskuteras definitionen av fattigdom och en djupgående presentation av begreppet görs. Avslutningsvis behandlas den teoretiska och empiriska forskningen som berör bistånd och fattigdom.

2.1 Millenniemålen och Agenda 2030

2.1.1 Millenniemålen

FN:s millenniemål (Millennium Development Goals, MDG) är som nämnt åtta mål som alla FN:s medlemsländer enades om att nå till år 2015 (Unicef, 2020). Denna agenda som medlemsländerna, alla FN-organ, Världsbanken och IMF ställde sig bakom år 2000, hade till syfte att minska extrem fattigdom, hunger, sjukdomar, analfabetism och diskriminering av kvinnor. Den slutliga MDG-rapporten påvisade ett historiskt framgångsrikt resultat i kampen mot fattigdom, där bland annat andelen av befolkningen som sedan år 1990 levde i extrem fattigdom hade mer än halverats (UNDP 1, n.d.).

Millenniemålen tog hänsyn till att fattigdom omfattar mer än endast den ekonomiska aspekten, vilket ledde till att agendan innehöll en mångfasetterad strategi för att vara mer inkluderande och omfattande i sitt tillvägagångssätt. Därmed delades mål 1, som riktade sig till fattigdom, upp i tre olika delar (The Millennium Development Goals Report, 2015). Mål 1.A hade som syfte att halvera andelen människor som lever i extrem fattigdom till 2015, vilket då innebar de individerna som levde på mindre än 1,25 USD om dagen. Detta mål nåddes fem år innan slutdatumet för visionen och det slutliga resultatet var ett absolut antal globalt extremt fattiga på 836 miljoner år 2015, från att ha varit 1926 miljoner år 1990. Detta är en minskning på 1090 miljoner människor, vilket innebär en minskning på 56 procent.

Mål 1.B riktade sig till att ge alla människor en möjlighet till en anställning med drägliga arbetsförhållanden, inklusive kvinnor och unga som har det svårare på arbetsmarknaden på grund

av diskriminering. Detta delmål hade främst som syfte att reformera arbetsförhållandena för de allra mest utsatta genom att skapa möjligheter till lönearbete med anständiga arbetsvillkor (The Millennium Development Goals Report, 2015). Andelen arbetare som levde i extrem fattigdom minskade från 900 miljoner år 1991 till 300 miljoner år 2015.

Mål 1.C var inriktat på att halvera andelen människor som lider av hunger och undernäring. Detta delmål är i sig komplext eftersom det innefattar klimatförändringar, naturkatastrofer och konflikter som påverkar mat-, varu- och energipriser och den generella tillgången till livsförnödenheter (The Millennium Development Goals Report, 2015). Andelen undernärda i utvecklingsländer sjönk från 23,3 procent år 1990 till 12,9 procent år 2015.

2.1.2 Agenda 2030

Sedan 2015 har 17 nya mål och en ny agenda blivit aktuell, kallad Agenda 2030 (Sustainable Development Goals, SDG). Mål 1 är än en gång riktad till att minska den globala fattigdomen, där två delmål är att utrota den extrema fattigdomen och att minst halvera andelen människor som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner fram till senast 2030 (Globala Målen 1, 2020). Fattigdom enligt nationella definitioner innebär att fattigdomsgränserna är anpassade efter de enskilda ländernas sociala och ekonomiska omständigheter, såsom levnadsomkostnaderna i respektive land (Globalis, 2020). I vissa fall är gränsen även anpassad för specifika regioner och provinser som skiljer sig från landsgenomsnittet. Detta leder till att det inte går att jämföra direkt mellan de olika länderna eftersom fattigdomsgränserna är satta efter förhållanden som är unika för varje land. Vid jämförelse av fattigdom mellan länder måste därför hänsyn till varje lands fattigdomsgräns tas, eftersom fattigdom kan variera från land till land. Exempelvis kan den som är fattig i Sverige fortfarande få tillgång till fri sjukvård, medan detta inte skulle vara möjligt i ett låginkomstland såsom Niger. För att kunna göra jämförelsen mellan länder enklare används köpkraftsjusterade dollar, PPP-dollar. Detta innebär att när fattigdom uttrycks i PPP-dollar tas det hänsyn till det enskilda landets pris- och inkomstnivå. När statistik görs över andelen som lever i extrem fattigdom presenteras alltså andelen som lever på mindre än det som kan köpas för 1,9 USD per dag i USA.

2.2 Fattigdom

Fattigdom är ett komplext begrepp som innefattar olika aspekter och faktorer, vilket har försvårat skapandet av en officiell definition av begreppet. Nobelpristagaren Amartya Sen menar att fattigdom inte fullständigt kan mätas genom att endast ta hänsyn till inkomst, utan en utvärdering av människors välfärd i helhet är lämpligare (Todaro & Smith, 2011, s.16–17). Todaro och Smith berättar om att Sen förklarar att det inte endast är en fråga om ekonomiska förhållanden, utan snarare att fattigas livsvillkor avgörs av deras friheter och möjligheten att utnyttja dessa. Utifrån detta utformade Sen (1998) en normativ modell kallad för *Capability Approach*, för utvärdering och bedömning av individuellt välbefinnande. De grundläggande begreppen i denna teori är “functionings” och “capabilities”, som kan direktöversättas till funktioner och förmågor. Med funktioner menar Sen vad en person har möjlighet att göra beroende på personens förutsättningar och tillgång till resurser, och kapabiliteter är de friheter en människa har givet dess funktioner. Exempel på funktioner är hälsa, trygghet och att vara utbildad. Exempel på förmågor kan vara möjligheten att kunna delta i politiska val. Att mäta detta är svårt eftersom det innefattar normativa påståenden beroende av värdebedömningar.

Studier visar att en tredjedel av de som är fattiga någon gång under sin livstid förblir fattiga, vilket kallas för kronisk fattigdom (Todaro & Smith, 2011, s. 231). Dessutom är den resterande andelen särskilt sårbara för kriser och plötsliga chocker. Detta har tydliggjorts genom att många familjer pendlar mellan att vara fattiga och extremt fattiga, där de under vissa perioder har tillräckligt stora inkomster för att hamna strax över fattigdomsgränsen (1,9 USD/dag) men där en ekonomisk kris, naturkatastrof eller en annan chock leder till att de hamnar under. Tillfälliga chocker kan alltså ge upphov till ökad fattigdom som riskerar att omvandlas till kronisk fattigdom (Sida 1, 2004). Dessa konsekvenser av chocker har gjort sig märkbara under COVID-19-pandemin, där den tidigare nedåtgående fattigdomstrenden med stor sannolikhet förväntas att vända för första gången sedan 1998 (Världsbanken 1, 2020). Världsbanken beräknar att mellan 40 till 60 miljoner fler människor kommer att hamna under fattigdomsgränsen, i extrem fattigdom, under år 2020 jämfört med året innan. Ytterligare menar Världsbanken att pandemin kommer att eliminera nästintill alla framsteg som gjorts kring fattigdom de senaste fem åren. Även klimat och miljöfrågor har börjat spela en större roll gällande fattigdom. FN rapporterar att klimatförändringar hotar att eliminera de senaste 50 årens framsteg gällande utveckling och

fattigdom (UN news, 2019). Dessutom riskerar 120 miljoner fler människor att bli fattiga och de allra mest sårbara är fattiga länder och regioner. Det, i sin tur, leder till att fler fattiga riskerar att övergå till att bli kroniskt fattiga. Kronisk fattigdom är som mest koncentrerad i Afrika och i Indien (Todaro & Smith, 2011, s. 231). För att förhindra och minska de effekter chocker har på fattiga och sårbara låginkomsttagare krävs förebyggande åtgärder som skapar och främjar sociala skyddsnet. Det kan exempelvis vara lättare åtkomst till bra utbildning och sjukvård (Sida, 2014).

2.2.1 Human Development Index, HDI

Amartya Sens teori kring multidimensionell fattigdom bidrog till att FN utvecklade ett bredare fattigdomsmått, Human Development Index (HDI) som bortsett från inkomst även väger in utbildning och hälsa (UNDP 2, n.d.).

HDI är ett index som har till syfte att jämföra välståndet i olika länder där en sammanvägning av tre dimensioner som ska vara grundpelare i mänsklig utveckling har gjorts: förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNI per capita (UNDP 2, n.d.). Medan BNP per capita och BNI per capita mäter materiellt välstånd, förväntas HDI komplettera detta mått. HDI har däremot också brister. Det är ett förenklat mått som endast fångar en del av vad mänsklig utveckling innebär. Måttet inkluderar inte ojämlikhet, multidimensionell fattigdom, trygghet etc., som är viktiga faktorer att ta hänsyn till när man undersöker mänsklig utveckling och fattigdom i helhet. Ett nyare mått, Multidimensional Poverty Index (MPI), ger en bredare och djupare bild av global fattigdom (UNDP 3, 2020). Måttet är fortfarande uppdelat i tre grunddimensioner, hälsa, utbildning och levnadsstandard, men har inom dessa tre grupper sammanlagt 10 indikatorer. Människor som upplever sig berövade i minst en tredjedel av dessa sammanvägda indikatorer anses vara multidimensionellt fattiga. I denna undersökning kommer däremot HDI användas eftersom datan för MPI är begränsad till ett betydligt antal färre år, och ger därmed inte en heltäckande bild på hur effektivt bistånd har varit för bekämpningen av fattigdom över en längre period.

2.3 Bistånd

2.3.1 Definition av bistånd

Bistånd är ett begrepp som generellt definieras som internationella överföringar till regeringar eller organisationer i form av bidrag, offentliga lån och resurser. Biståndet har oftast till syfte att bidra till ökad demokratisering, hållbar utveckling och minskad fattigdom i utvecklingsländer (Todaro & Smith, 2011, s. 698-707). Det finns en urskiljning av bistånd - humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd (Sida 2, 2020). Humanitärt bistånd syftar till att rädda liv och lindra nöd för människor som är i behov av akut hjälp på grund av nödsituationer såsom naturkatastrofer, väpnade konflikter eller epidemier. Utvecklingsbiståndet riktar sig till ett mer långsiktigt utvecklingsarbete där syftet är att stimulera den ekonomiska tillväxten, bekämpa fattigdom och jobba med demokratisering av länderna.

Humanitärt och utvecklingsbistånd kan ges på olika sätt, via olika kanaler. Med bilateralt bistånd menar man det bistånd som ges direkt av ett givarland till ett mottagarland, medan multilateralt bistånd flödar indirekt från en stat till ett mottagarland genom internationella multilaterala organisationer (Todaro & Smith, 2011, s. 698). NGO-bistånd, likt multilateralt bistånd, är stöd som flödar via organisationer. Skillnaden mellan multilateralt bistånd och NGO-bistånd är dock att multilaterala organisationer, såsom FN och Världsbanken, är statsstyrda där statsrepresentanter är med i beslutstagandet, medan icke-statliga organisationer (NGO:s) är styrda av privata aktörer (OECD 1, n.d.).

2.3.2 Biståndets effektivitet och allokering

Frågan om bistånd och dess effekter har länge varit ett omdebatterat ämne som det sällan råder konsensus om. Vissa menar att bistånd har gynnat utvecklingsländernas ekonomiska tillväxt, och många studier pekar på att tillväxten i mottagarländerna skulle vara lägre i frånvaro av bistånd (Feeny & McGillvray, 2016). Vidare, finns det empiriskt stöd för att ekonomisk tillväxt har positiv inverkan på fattigdomsbekämpning - men att det krävs att vissa särskilda villkor blir uppfyllda för att en reduktion av fattigdom ska ske. I en studie gjord av Kraay (2006), där 80 utvecklingsländer är inkluderade i undersökningen, visar att ekonomisk tillväxt har positiv påverkan på fattigdomsnivån när medelinkomsten ökar i hög takt. Detta resultat stöts av en

annan studie av Dollar, Kleineberg och Kraay (2016) där korrelationen mellan snabb ekonomisk tillväxt och drastisk reducering av extrem fattigdom har undersökts. Resultatet visade att inkomsten i de två nedersta kvantilerna växer i genomsnitt i samma takt som de totala medelinkomsterna (Dollar, Kleineberg & Kray, 2016). Dessutom var det den ekonomiska tillväxten som var den största drivkraften till att den extrema fattigdomen mer än halverades mellan år 1990 och 2015 (Fuente, 2016). Fuente tillägger dock att det finns svårigheter med att göra ekonomisk tillväxt inkluderande, och kan ibland till och med vara till en nackdel för fattiga om de inte blir integrerade i jobbskapande processen och i tillväxten i helhet. Todaro och Smith (2011, ss. 232-235) stödjer detta och menar att en snabb tillväxt oftast är skadlig för de fattiga eftersom risken för att de ska bli marginaliserade blir hög i och med de strukturella förändringarna modern tillväxt medför. Detta fenomen har gjort sig tydligt i Subsahariska Afrika, vars fattighetsnivå är den högsta och djupaste, där ekonomisk tillväxt har varit mindre effektivt som verktyg för fattighetsbekämpning (Fuente, 2016). Fuente anger ett par orsaker till detta, bland annat att ekonomisk tillväxt inte är lika effektivt när det gäller att lyfta människor ur fattigdom i länder där det finns en hög ojämlikhet. Dessutom har den hastiga befolkningstillväxten i regionen påverkat tillväxtens kraft, mer specifikt BNP per capita, negativt. Vidare hävdar Fuente att det finns skäl att tro att ekonomisk tillväxt inte kommer att vara lika effektivt för minskningen av den globala fattigdomen, som han tror kommer att vara koncentrerad i Subsahariska Afrika, framöver.

Andra hävdar att bistånd inte bidrar till en snabbare tillväxt, utan att den snarare hämmar den ekonomiska tillväxten på lång sikt genom att substituera, istället för att öka, den andel som mottagarlandet investerar (Todaro & Smith, 2011, s. 707). Bistånd som riktar sig till de tre mest centrala faktorerna som driver tillväxt: investeringar i realkapital, humankapital och teknologisk utveckling – bör däremot ha bra förutsättningar att höja tillväxten (Hansson, 2020). Även Todaro och Smith (2011, s. 707) tar upp problematiken med att biståndsmedel kan verka som substitution gällande investeringar och inhemskt sparande. Hansson (2007) menar att risken för substitution - att investeringar endast ska bli finansierade av bistånd - blir större när mottagarlandet får för stora belopp i bistånd. Förutom detta är biståndets effektivitet beroende av mottagarlandets marginella benägenhet att spara och eftersom ett fattigt land oftast är mer benäget att öka konsumtionen istället för de inhemska investeringarna, brukar utvecklingsländers

marginella benägenhet att spara vara låg (Hansson, 2007). Detta stöds av Mosley, Hudson & Horrell (1992) som i sin studie drog slutsatsen att biståndsmedel ökar improduktiv konsumtion och misslyckas med att uppmuntra till att investera mer. En annan studie som pekar på en närvaro av en substitutionseffekt är gjord av Boone (1996), där data från 96 utvecklingsländer som mottagit bistånd använts, visade att bistånd varken ökar ett lands investeringsgrad eller tillväxt. Hansson (2007) förklarar att resultatet av att använda biståndsmedel för konsumtionssyften kan leda till kortsiktig nytta för fattiga, men att det inte har någon effekt på den långsiktiga tillväxten.

Det finns även tidigare forskning som pekar på ett insignifikant eller negativt samband mellan bistånd och utvecklingsindikatorer. Ett exempel är Boones studie (1996), där han undersöker sambandet mellan bistånd, statsstyre, tillväxt och HDI-indikatorer. Resultatet visade ett insignifikant eller negativt samband mellan HDI-indikatorerna, såsom spädbarnsdödlighet, förväntad livslängd och utbildning, och bistånd. Boone menar att orsaken till att försöken till att förebygga fattigdom och främja hållbar utveckling med biståndsmedel misslyckas beror på korruption i mottagarländerna där den politiska eliten utnyttjar biståndet. Även Kumler (2007) hittar ett negativt samband mellan bistånd och HDI i sin studie, som omfattar 87 länder över åren 1980 till 2000. Han menar däremot att anledningen till det negativa sambandet kan bero på "omitted variable bias", som betyder att kontrollvariabler som kan vara relevanta blir utelämnade i regressionen som i sin tur resulterar i ett ogiltigt utfall. Kumler poängterar dessutom att en brist på data påverkar resultatet och gör det mindre trovärdigt, som i detta fallet.

Sammanlagt finns det tre huvudargument som förklarar varför bistånd har fått nedslående resultat i de flesta studier som undersöker dess effektivitet (Masud & Yontcheva, 2005). Det första argumentet är att bistånd felallokeras, vilket syftar på att biståndsgivare ger stöd till mottagarländer baserat på strategiska skäl som gynnar de själva. Det andra är att stödet mottagarländerna får blir "bortslösat" på annat som inte gynnar landets utveckling. Detta är starkt korrelerat med mottagarlandets absorberande kapacitet, vilket är dess förmåga att använda stödet produktivt (Todaro & Smith, 2011, s.704). Det tredje är att måttet för att mäta biståndets effektivitet är felaktig - alltså att ekonomisk tillväxt inte bör användas som beroende variabel (Masud & Yontcheva, 2005). Detta beror på att bistånd kan öka konsumtionen istället för

investeringskvoten, vilket i sin tur leder till dåliga resultat ur ett tillväxtperspektiv - trots att den ökade konsumtionen bland de fattiga kan ha minskat fattigdomen (Boone, 1995). Dessutom är ekonomisk tillväxt inte alltid fördelaktigt för de fattiga (Todaro & Smith, 2011, ss. 234-235; Fuente, 2016).

Alesina och Dollar (2000) menar också att felallokeringen av bistånd är en av de största anledningarna till varför stödet inte är effektivt ur ett utvecklingsperspektiv. I sin studie pekade de på att bilateralt bistånd styrs av politiska och strategiska incitament som har ett litet samband med fattigdom och demokratisering, vilket är orsaken till det bilaterala biståndets ineffektiva resultat. Även Collier och Dollar (2002) menar att felallokeringen av bilateralt bistånd är en stor orsak till dess ineffektivitet gällande fattigdomsbekämpning. De förklarar att nästan 10 miljoner människor lyfts ur fattigdom på grund av bistånd varje år, trots felallokeringar, men att det antalet kan nästintill fördubblas om biståndet har som incitament till att reducera fattigdom och är avsett till just det ändamålet. Multilateralt bistånd har visats sig vara mer effektivt som fattigdomsbekämpande medel jämfört med bilateralt bistånd (Alvi & Senbata, 2012). Feeny och McGillivray (2016) påpekar att multilateralt bistånd oftast är mindre bundna till politiska och strategiska motiv och mer fokuserat på fattigare länder i sin allokering. Även Nancy och Yontcheva (2006) nämner detta, men adderar att det multilaterala biståndet inte är helt immunt mot politiska och strategiska motiv. Andra studier pekar också på att multilateralt bistånd är mer altruistiskt fokuserat medan bilateralt bistånd tar mer hänsyn till sina donatorers önskan, som ofta kan vara strategiskt lagda (Schraeder, Taylor & Hook, 1998; Milner & Tingley, 2013). Däremot menar Biscaye et al. (2016) att det inte finns tillräckligt med underlag för att hävda att multilateralt bistånd skulle vara mer effektivt än bilateralt bistånd, och vice versa. En förklaring till detta kan vara att bilateralt och multilateralt bistånd sällan ges direkt till fattiga, och att de går via stater som kan vara korrupta och som oftast inte tar hänsyn till de intressen de allra fattigaste har (Boone, 1996).

Icke-statliga organisationer (NGO:s) är relativt nya aktörer på utvecklingsfronten som börjar spela en större roll gällande bistånd. Förespråkare för NGO-bistånd menar att de har altruistiska motiv och att de når den allra sårbaraste andelen av befolkningen (Masud & Yontcheva, 2005). Eftersom de även jobbar med lokala gräsrotsorganisationer når dem de allra fattigaste direkt, till

skillnad från det multilaterala och bilaterala stödet. I Masud och Yontchevas studie (2005) fick de resultatet att NGO-biståndet har en signifikant minskande effekt på spädbarnsdödligheten i mottagarländerna. Kritikerna pekar däremot på att många icke-statliga organisationer, speciellt nu när de växer i ökande takt, har institutionella donatorer som kan komma att påverka hur NGO-biståndet allokeras (Nancy & Yontcheva, 2006). I Nancy och Yontchevas undersökning (2006) fick de resultatet att NGO-bistånd är det biståndet av de tre nämnda som tar mest hänsyn till mottagarlandet, samt att den största bestämmande faktorn bakom allokeringen är fattigdomsbekämpning. Deras resultat visade också att de inte påverkas av politiska och strategiska omständigheter och att deras donatorer inte har något inflytande över allokeringen av stödet. Andra är mer kritiska och tveksamma till NGO-biståndets framtid och effektivitet. Nancy och Yontcheva (2006) förklarar att kritiker däremot menar att NGO:s kommer att bli mer påverkade av deras donatorers önskan och intressen framöver. Ett exempel är Gauri och Frutteros undersökning (2003) som påvisar att NGO:s tar hänsyn till deras donatorers intressen för att kunna säkra framtida finansiering. Dessutom hittar inte Gauri och Fruttero tillräckligt med stöd för att kunna påstå att NGO:s främsta motiv är fattigdomsbekämpning.

Det är värt att nämna att det finns andra faktorer som påverkar hur effektivt bistånd är som fattigdomsbekämpande medel. Collier och Dollar (2002) argumenterar för att bistånd ska riktas mot länder med bra inhemsk ekonomisk politik - vilket innebär låg inflation, låga budgetunderskott och öppen internationell handel. Detta argument stöds av Hansen och Tarp (2001) samt Hudson och Mosley (2001). Båda studierna tillägger dock att för mycket bistånd är skadligt för den ekonomiska tillväxten och det inte finns stöd för att påstå att kombinationen av bistånd och bra inhemsk politik fungerar bättre ihop. En annan faktor som påverkar biståndets effektivitet är landets statsstyre. Svensson (1999) menar att demokrati är en avgörande faktor för att bistånd ska ha en positiv inverkan på tillväxt. Ytterligare en bestämmande faktor som påverkar biståndets effektivitet är den externa miljön. Guillamont och Chauvet (2001) lyfter fram att länder som lider av ogynnsamma externa omständigheter, såsom ett ogynnsamt klimat, påverkas positivt av bistånd. Alltså ju sämre externa omständigheter, desto större behov av bistånd samt högre biståndseffektivitet. Däremot menar Dalgaard, Hansen och Tarp (2004) att den ekonomiska tillväxten i ett land som befinner sig i tropikerna inte gynnas lika mycket av bistånd, jämfört med ett annat land som inte har tropiskt klimat. Slutligen, nämner Todaro och

Smith (2011, s. 704) att ett lands absorberande kapacitet är vitalt när det gäller biståndets effektivitet. Med detta menar de ländernas förmåga att kunna använda bistånd effektivt och produktivt, oftast genom att rikta de till ändamål som utvecklar landet och inte mot konsumtionssyften. De poängterar att stöd och resurser som riktar sig mot att främja och bygga social infrastruktur (som exempelvis utbildning och hälsa) ökar den absorberande kapaciteten. Exempelvis kan bistånd som riktar sig mot utbildningsväsendet möjliggöra utbildning för de individer som lever i fattigdom.

Sammanfattningsvis visar olika studier olika resultat på hur effektivt biståndet är. Medan vissa menar att biståndet har en negativ effekt på tillväxten, menar andra att det har en positiv effekt eller ingen effekt alls. Detta gäller även biståndets effekt på fattigdom. Däremot verkar den gemensamma slutsatsen vara att biståndets effektivitet beror på yttre omständigheter. Detta kan vara biståndsallokeringen, mottagarlandets statsstyre, mottagarlandets absorberande kapacitet och benägenhet att spara men även externa omständigheter som är omöjliga att påverka - som exempelvis klimat.

3. Metod

I detta avsnitt redogörs för modellerna som använts i min studie, med den tidigare forskningen och teorin som bakgrund. Syftet med den här studien är att undersöka vilket bistånd av de tre presenterade - det bilaterala, multilaterala eller NGO - som är mest effektivt i bekämpningen av fattigdom.

Inledningsvis kommer de två modeller som använts i denna undersökning att presenteras med en förklaring om hur de ska tolkas. Vidare redovisas datan som använts i undersökningen. I det avsnittet ges en mer djupgående redogörelse kring vilka beroende-, huvud- och kontrollvariabler som använts i undersökningen. Datat omfattar 136 länder under perioden 1990–2018, medan undersökningen inkluderar mellan 62 till 15 länder. Datat som har använts är obalanserad paneldata, vilket innebär att det saknas data för vissa variabler över vissa år. Endast fullständiga observationer kan tas med i regressionen, och eftersom vissa länder saknar kompletta observationer påverkar det antalet länder som inkluderas i undersökningen.

3.1 Modeller

För att undersöka de respektive biståndens påverkan på fattigdom och HDI har två olika estimeringsmetoder använts. I den första modellen, med fattigdomsgapet som beroende variabeln, har OLS-metoden (Ordinary Least Squares) använts. De två andra beroende variablerna, HDI och andel individer som lever i fattigdom, har undersökts med estimeringsmetoden GMM (General Method of Moments).

3.1.1 Modell 1

I den första modellen undersöks det bilaterala biståndet, multilaterala biståndet och NGO-biståndets påverkan på fattigdomsgapet. I denna modell har OLS-metoden använts.

Regressionsmodellen ser ut som följande:

$$\ln FG_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln BCap_{it} + \beta_2 \ln MCap_{it} + \beta_3 \ln NCap_{it} + \beta_4 \ln z_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

där i avser mottagarland och t beskriver tidsperioden. Den beroende variabeln, FG , representerar fattigdomsgapet. Huvudvariablerna, $BCap$, $MCap$ och $NCap$, står för bilateralt bistånd per capita, multilateralt bistånd per capita och NGO-bistånd per capita. Variabeln z är en vektor för andra oberoende variabler - kontrollvariablerna som kan tänkas påverka fattigdomsgapet. ε_{it} står för regressionens felterm. När jämförelser mellan länderna görs är det lämpligt att ha i åtanke att det kan finnas landspecifika- och tidsspecifika effekter, och om så är fallet ser feltermen ut som följande:

$$\varepsilon_{it} = \alpha_i + u_{it} \quad (2)$$

vilket är en sammansättning som består av en slumpmässig komponent, α_{it} , som är den landsspecifika effekten som är konstant över tid men som varierar mellan länder, och u_{it} som är effekten av en prediktor som antas vara densamma i alla subgrupper, i detta fall mottagarländer. Den obemärkta slumpmässiga komponenten, α_{it} , inkluderas endast om den är okorrelerad med de oberoende variablerna (Wooldridge, 2012, ss. 484-497). Detta testas genom ett Hausman test, vilket gjordes i denna studien och det visade sig att α_{it} inte kan inkluderas (en mer djupgående förklaring ges i avsnitt 4.2.1). Regressionsmodellen landar därmed i en fixed effects-modell, som därför ser ut som följande:

$$\ln FG_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln BCap_{it} + \beta_2 \ln MCap_{it} + \beta_3 \ln NCap_{it} + \beta_4 \ln z_{it} + u_{it} \quad (3)$$

I modellen är alla variabler logaritmerade vilket resulterar i att koefficienterna för dessa tolkas som elasticiteter (Wooldridge, 2012, ss.191–192). Detta innebär att en procents förändring i en oberoende variabel påverkar den beroende variabeln med det procentuella värdet koefficienten för den oberoende variabeln i fråga anger. En fördel med logaritmerade variabler är att det minskar skevheten i datan, och gör den mer normalfördelad. Risker för att datan är skev är stor vid modellering av variabler med icke-linjära förhållanden. Detta i sin tur genererar feltermar som också blir skeva och därmed icke-optimala vid regressionsanalys eftersom de varierar för mycket. I teorin vill man ha så små feltermar som möjligt för att få så tolkningsbara resultat som möjligt.

3.1.2 Modell 2

I den andra modellen har estimeringsmetoden GMM använts. I denna modell undersöks det bilaterala-, multilaterala och NGO-biståndets effekt på HDI respektive andelen individer som lever i fattigdom. Regressionsmodellen ser ut som följande:

$$\ln Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln Y_{it-1} + \beta_2 \ln BCap_{it} + \beta_3 \ln MCap_{it} + \beta_4 \ln NCap_{it} + \beta_5 \ln z_{it} + \mu_i + \mu_t + \varepsilon_{it} \quad (4)$$

där i avser mottagarland och t beskriver tidsperioden. Y_{it} är den beroende variabeln som är HDI och andelen individer som lever i fattigdom, och Y_{it-1} är den laggade beroende variabeln. Huvudvariablerna, $BCap$, $MCap$ och $NCap$, representerar bilateralt bistånd per capita, multilateralt bistånd per capita och NGO-bistånd per capita. Variabeln z är en vektor för de oberoende kontrollvariablerna som kan tänkas påverka den beroende variabeln. μ_i är den landsspecifika effekten, μ_t är tidsdummy och ε_{it} är feltermen. Även här är variablerna logaritmerade för att minska skevheten i datan, och därmed göra den mer normalfördelad. Resultatet ska alltså tolkas som elasticiteter.

Eftersom autokorrelation hittades i regressionerna med de två ovannämnda beroende variablerna leder det till att en OLS-modell inte är optimal eftersom en sådan modell skulle generera ett inkonsekvent resultat då OLS-modellen antar att det inte finns någon korrelation mellan feltermen och de beroende variablerna (Masud & Yontcheva, 2005). Därmed valdes en dynamisk specifikation, och GMM som estimeringsmetod är vanligt förekommande i studier som behandlar samma forskningsområde (Masud & Yontcheva, 2005; Nancy & Yontcheva, 2006; Feeny & McGillvray, 2010; Alvi & Senbeta, 2012). GMM är ett bra alternativ då den har relativt få antaganden, i jämförelse med andra modeller, att anpassa datan efter. Roodman (2009) presenterade dessa antaganden: i) datan bör innehålla få tidsperioder med många länder (litet T, stort N), ii) variablerna behöver inte vara strikt exogena och oberoende, iii) sambandet mellan variablerna bör vara dynamiskt, det vill säga att ett nuvarande värde är beroende på sina tidigare värden, iv) lands- och tidsspecifika effekter, autokorrelation och heteroskedasticitet får förekomma inom länder, men inte mellan.

Min data uppfyller första villkoret, eftersom datan omfattar 136 länder mellan åren 1990–2018 - därmed är N mycket större än T. Vidare är mina variabler testade för exogenitet med Durbin Wu-Hausman-testet för exogenitet. Nollhypotesen att variablerna är exogena kunde inte förkastas. Däremot är det lämpligt att anta att variablerna inte är strikt exogena eftersom det råder konsensus kring endogenitetsproblem inom forskningen om bistånd och dess effektivitet (Masud & Yontcheva, 2005). Detta beror på att variablerna är potentiellt beroende av varandra, speciellt när det gäller bistånd och sociala indikatorer. Gällande det dynamiska sambandet mellan variablerna skiftar det beroende på vilken variabel som avses. De fattigdomsmätande variablerna och BNP kan antas bero på sina tidigare värden, men summa bistånd som ges varierar mellan åren utan ett tydligt matematiskt mönster. Vidare är datan testad för heteroskedasticitet med Breusch Pagan/Cook-Weisberg-testet och fick resultatet att den är heteroskedastisk, det vill säga att variansen i feltermerna inte är konstant. Det finns alltså en osäkerhet kring heteroskedasticiteten - om den endast förekommer inom länderna och inte mellan. För att inkludera så många observationer som möjligt har ortogonala avvikelser använts, vilket är lämpligt för data som är obalanserad (Roodman, 2009).

3.2 Data

I följande del presenteras den data som har använts i undersökningen. Först ges det en överblick på hur datan har samlats och bearbetats, för att därefter ge en redogörelse över vilka variabler som har använts. All data som har samlats är från Världsbankens, OECD:s, FN:s och Europeiska kommissionens databaser.

Urvalet av länder som är valda för att vara med i undersökningen baseras på att de är biståndsmottagare samt att de inte är höginkomstländer. Denna urskiljning är gjord av Världsbanken, där gränsen för höginkomstland innebär ett BNI per capita på 12 375 USD per år, med 2019 års mått (Världsbanken 2, 2019). Länderna är uppdelade i följande regioner; i) Östasien och Stillhavsområdet, ii) Latinamerika och Karibien, iii) Europa och Centralasien, iv) Mellanöstern och Nordafrika, v) Subsahariska Afrika och vi) Sydasiens. För att se mer detaljerad information om vilka länder som är inkluderade se appendixet. Sammanlagt omfattar datan 136 länder över åren 1990-2018. Datat som undersökningen är baserad på är obalanserad paneldata, vilket innebär att det inte finns data för varje land för varje år. Bristen på data är

undersökningens största problem eftersom det försvårar arbetet i att fånga upp effekterna av bistånd över en längre tidsperiod. Detta problem påverkar även regressionsresultatens signifikans och trovärdighet eftersom regressioner endast tar med fullständiga observationer. Detta har lett till att vissa länder har exkluderats från studien. Antal länder som är inkluderade i regressionerna, vars resultat presenteras i nästa avsnitt, är som högst 62 stycken och som minst 15 stycken. Bristen på data som i sin tur leder till färre inkluderade observationer är studiens största svaghet och begränsning.

3.2.1. Beroende variabler

Fattigdomsgapet

Fattigdomsgapet avser det procentuella avståndet mellan medianinkomsten för de som klassas som fattiga och fattigdomsgränsen (OECD 2, n.d.). Fattigdomsgränsen som måttet utgår ifrån är 1,9 USD/dag (PPP-justerad för år 2011). Fattigdomsgapet är ett hjälpmedel för att kunna urskilja hur djupt ett lands fattigdomsnivå är. I måttet inkluderas den totala befolkningen. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.).

Human Development Index (HDI)

HDI är ett bredare fattigdomsmått som väger in tre faktorer; i) inkomst, ii) utbildning och iii) hälsa. I den första dimensionen, inkomst, tas det hänsyn till landets PPP-justerade BNI per capita. Den andra dimensionen, utbildning, är indikatorn förväntade år i skola och antal år i skola i genomsnitt. Den sista dimensionen, hälsa, är baserad på förväntad livslängd vid födseln. De tre olika områdena har lika stor inverkan på landets slutliga genomsnittliga resultat. Värdet av indexet är något mellan 0 till 1, där 0 är det sämsta värdet och 1 är det bästa värdet. Datan är hämtad från FN:s databas (UNDP 4, n.d.).

Andel individer som lever i fattigdom

Andel individer som lever i fattigdom är andelen av befolkningen som lever på mindre än 1,9 USD/dag (PPP-justerad för år 2011). Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.), som i sin tur är baserade på hushållsundersökningar som erhållits från statliga statistikbyråer och Världsbankens egna undersökningar.

3.2.2 Huvudvariabler

Bilateralt bistånd

Den första huvudvariabeln är det bilaterala biståndet som mottagarländerna får, netto (i fasta priser med basår 2018). Det bilaterala biståndet som datan omfattar är det som organiseras av OECD:s kommitté Development Assistance Committee (DAC) och beskrivs som "förmånligt" bistånd eftersom det riktar sig till att främja utveckling och välfärd samt att det består av bidrag eller lån med förmånliga villkor som bör vara mer fördelaktiga för låntagaren än tvärtom (OECD 3, n.d.). Militärt bistånd inkluderas inte. Datan för bilateralt bistånd är hämtad från OECD:s databas (OECD 4, n.d.). För att ge en mer rättvis bild över hur stor summa ett mottagarland får i relation till storlek är biståndet anpassat efter landets befolkning. I regressionerna används variabeln bilateralt bistånd per capita, där det bilaterala biståndet mottagarlandet får är dividerat med landets befolkning. Datan för befolkningsmängd är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.).

Multilateralt bistånd

Den andra huvudvariabeln är det multilaterala biståndet mottagarländerna får, netto (i fasta priser med basår 2018). Datan för det multilaterala biståndet är hämtad från OECD:s databas (OECD 4, n.d.). Som det bilaterala biståndet, är det multilaterala biståndet anpassat efter landets befolkning. Landets mottagna multilaterala bistånd är dividerat med dess befolkning för att få multilateralt bistånd per capita.

NGO-bistånd

Den tredje huvudvariabeln är det biståndet som flödar genom icke-statliga organisationer (NGO-biståndet) som mottagarlandet får (i fasta priser med basår 2018). Eftersom NGO:s är privata och varierar extremt i hur de styrs har det lett till att det inte finns en global databas som samlar och rapporterar alla biståndsflöden. Detta resulterar i bristande information och en begränsning i data över NGO-bistånd. Den datan som använts är från Europeiska kommissionens databas (n.d.). Trots att de summorna som presenteras i den datan antagligen är mindre än de verkliga, vilket påverkar resultatets utfall och gör det mindre trovärdigt, ger det en överblick över hur NGO-biståndet allokteras. Även om datan är begränsad kan den vara hjälpsam i att bygga ett antagande om hur de icke-statliga organisationernas preferenser gällande allokeringen av biståndet ser ut.

I Europeiska kommissionens databas är summorna presenterade i Euro, i rörliga priser. De har därmed omvandlats till amerikanska dollar i fasta priser med basår 2018 för att kunna jämföras med de andra bistånden. Datan över mottaget NGO-biståndet sträcker sig mellan åren 1997-2018.

3.2.3 Kontrollvariabler

Dummy-variabeln för klimat, baserad på Köppens klimatklassificering, kunde inte användas eftersom det genererade ett resultat som utelämnade flertal andra variabler på grund av kollinearitet. Min undersökning har därmed inte kunnat testa klimatets påverkan på biståndseffektiviteten.

BNP per capita

Eftersom det råder konsensus kring påståendet att rikare länder tenderar att ha lägre nivåer av extrem fattigdom är det lämpligt att använda BNP per capita som kontrollvariabel. Datan för BNP är i fasta priser (Real BNP) med 2010 som basår och amerikansk dollar som enhet. Vidare speglar variabeln ekonomisk tillväxt, som i många studier visat sig påverka fattigdom. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.).

Utgifter för utbildningsväsendet

Forskning visar att det finns ett starkt samband mellan fattigdom, välfärd och utbildning (Todaro & Smith, 2011, s. 253; Globala Målen 2, 2020). Utbildning är dessutom en av de tre pelarna för HDI och det har visat sig vara en viktig förklarande faktor när det gäller långsiktig utveckling. Som tidigare nämnt i avsnitt 2.3.2 är en satsning på social infrastruktur positiv för landets absorberande kapacitet. Samt att ett bra socialt skyddsnät, som åtkomst till bra utbildning, kan minska effekterna av chocker - vilket nämns i avsnitt 2.2. Ökade utgifter för utbildningsväsendet kan leda till högre utbildningskvalité som slutligen leder till ökat humankapital. Variabeln är beräknad som andelen av BNP - det vill säga de statliga utgifter som läggs på utbildning, relativt landets BNP. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.).

Hälso- och sjukvårdsutgifter

Likt utbildning, finns det ett starkt samband mellan hälsa, välfärd och fattigdom (WHO 1, n.d.). Folk som befinner sig i fattigdom tenderar att leva i ohälsosamma förhållanden och är på grund av detta, samt bristen på sjukvård, mer utsatta för sjukdomar och virus. Variabeln speglar de utgifter som går till sjukvård och medicin som andel av BNP. Indikatorn inkluderar inte investeringar i social infrastruktur och vaccin för nödsituationer. Däremot kan man anta att en ökning i hälso- och sjukvårdsutgifter kan spegla bättre levnadsvillkor och därmed korrelera med lägre fattigdom. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, n.d.).

Befolkningstillväxt

Litteraturen om tillväxt har påvisat att befolkningstillväxt har en negativ inverkan på ekonomisk tillväxt. Detta kan i sin tur tänkas ha en negativ inverkan på fattigdom och HDI, och är därmed inkluderad i regressionsanalysen. Boone finner i sin studie (1995), där befolkningstillväxten används som en proxy för storleken på ekonomin, att donatorer är mer villiga att ge stöd till mindre länder som är mer mottagliga för strategiska påtryckningar jämfört med större ekonomier. Med detta i åtanke är det lämpligt att använda befolkningstillväxten som en kontrollvariabel. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, 2020).

Kvinnligt arbetskraftsdeltagande

En stor andel av världens fattiga utgörs av kvinnor och det är just kvinnor och barn som är de mest utsatta för fattigdom och svält i samhället (Todaro & Smith, 2011, ss. 237-240). Vidare förklarar Todaro och Smith att det är svårare för kvinnor att få en utbildning och ett jobb, speciellt jobb med bra inkomst som kan täcka en familjs kostnader. Detta är väldigt problematiskt eftersom det finns stora fördelar med att inkludera kvinnor i ett lands tillväxtprocess, exempelvis genom att ge kvinnor ett formellt jobb som de kan utvecklas inom. Forskning har visat att en kvinnas och hennes barns välfärd mäts bäst genom kvinnans ekonomiska status. Dessutom är humankapital en viktig faktor i ekonomisk tillväxt och för att få en långsiktig utveckling är det av yttersta vikt att höja kvinnors ekonomiska status. Bortsett från att mål 1.B riktade sig till att ge alla människor en möjlighet till anställning, speciellt kvinnor som är en av de mest utsatta grupperna för diskriminering, kan det därmed med hög sannolikhet även finnas ett samband mellan kvinnligt arbetskraftsdeltagande och minskning i fattigdom/ökning i

HDI. Variabeln är baserad på kvinnligt arbetskraftsdeltagande som den procentuella andelen av den kvinnliga befolkningen mellan åldern 15-64. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, 2020).

Spädbarnsdödlighet

Det finns ett starkt samband mellan fattigdom och spädbarnsdödlighet, där risken att ett barn dör innan det blir ett år är högre i fattiga länder. I Afrika, där fattigdomsnivån är som högst, var spädbarnsdödligheten 52 per 1000 levande födda jämfört med Europa där den var 7 per 1000 levande födda (WHO 2, n.d.). Därmed är det lämpligt att inkludera denna indikator som kontrollvariabel eftersom den med stor sannolikhet påverkar fattigdom. Däremot kan man tänka sig att ju lägre fattigdom desto lägre spädbarnsdödlighet, alltså att den beroende variabeln påverkar den oberoende variabeln i detta fall.

Variabeln är beräknad som antal spädbarn som dör innan de hinner bli ett år per 1000 levande födda. Datan är hämtad från Världsbankens databas (Världsbanken 3, 2020).

Tabell 1. Variabelbeskrivning

Förkortning	Variabel	Beskrivning	Källa
<i>FG</i>	Fattigdomsgapet	Avser det procentuella avståndet mellan medianinkomsten för de som klassas som fattiga och fattigdomsgränsen på 1,9 USD/dag	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>HDI</i>	Human Development Index	Ett index som mäter länders genomsnittliga resultat inom tre områden; i) hälsa, ii) utbildning och iii) inkomst. Ett värde mellan 0 till 1 - där 0 är sämst och 1 är bäst	FN (UNDP)
<i>AF</i>	Andel individer som lever i fattigdom	Andel individer av ett lands befolkning som lever under fattigdomsgränsen på 1,9 USD/dag	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>BCap</i>	Bilateralt bistånd per capita	Bilateralt bistånd - biståndet som flödar genom ett givarland till ett mottagarland - dividerat på mottagarlandets befolkning	OECD och Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>MCap</i>	Multilateralt bistånd per capita	Multilateralt bistånd - biståndet som flödar genom internationella organisationer - dividerat på mottagarlandets befolkning	OECD och Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>NCap</i>	NGO-bistånd per capita	NGO-bistånd - biståndet som flödar genom icke-statliga organisationer - dividerat på mottagarlandets befolkning	Europeiska kommissionen och Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>BNPCap</i>	BNP per capita	BNP dividerat på landets befolkning	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>UU</i>	Utgifter för utbildningsväsendet	Beräknas som andel av BNP, dvs de statliga utgifterna för utbildning dividerat på landets BNP	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>HS</i>	Hälso- och sjukvårdsutgifter	Beräknas som de utgifter som går till sjukvård och medicin dividerat på landets BNP. Investeringar i hälsa och sjukvård, samt vaccin inkluderas inte	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>BT</i>	Befolkningstillväxt	Tillväxten i befolkningen. Beräknas genom att dividera den absoluta förändringen med föregående års värde	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>KA</i>	Kvinnligt arbetskraftsdeltagande	Variabeln är baserad på kvinnligt arbetskraftsdeltagande som procentuell andel av den kvinnliga befolkningen mellan åldern 15-64	Världsbanken (Världsbanken 2)
<i>SD</i>	Spädbarnsdödlighet	Beräknas som antal spädbarn som dör innan de hinner bli 1 år per 1000 levande födda	Världsbanken (Världsbanken 2)

4. Resultat

I följande avsnitt presenteras undersökningens resultat, som är uppdelad i två; en statistisk del och en regressionsdel. Avsnittet börjar med att ge en överblick över hur de olika bistånden allokeras för att se om det finns ett speciellt mönster respektive bistånd följer. Sedan övergår fokuset på undersökningens huvudsakliga område: biståndens effekt på fattigdom och utveckling. I regressionsdiagnostiken diskuteras modellernas och regressionsresultatens kvalitet. Därefter presenteras resultaten i samband med en förklaring över hur de ska tolkas. Slutligen analyseras och diskuteras resultaten.

4.1 Deskriptiv statistik

Denna del är uppdelad i två delar, där det inledningsvis presenteras en sammanfattning över bistandsvariablerna, för att sedan lägga fram hur allokeringen av de olika bistånden ser ut. Avslutningsvis ges en översiktlig bild över den data som ligger till grund för undersökningen.

4.1.1 Statistik över variabler

Tabell 2. Beskrivande statistik över de beroende variablerna över tidsperioden 1990–2018

	Observationer	Medel	Standardavvikelse	Min	Max
Fattigdomsgapet	978	6,0498	9,3215	0	63,6
HDI	3403	0,4794	0,1379	0,189	0,906
Andel individer som lever i fattigdom	978	15,8408	20,2674	0	94,1

Kommentar:

- (1) Fattigdomsgapet är angivet i procent. Medelvärdet är alltså 6,0498%.
- (2) HDI har ett värde mellan 0 till 1, där 0 är sämst och 1 är bäst ur ett välståndsperspektiv.
- (3) Andel individer som lever i fattigdom (1,9 USD per dag) är angivet i procent. Medelvärdet är alltså 15,8408%.

Tabell 2 sammanfattar vilka värden de beroende variablerna antar. Medelvärdet för fattigdomsgapet är alltså drygt 6% för de 136 länderna, medan maximumvärdet är 63,6% - vilket speglar det land som har den djupaste fattigdomen. HDI har medelvärdet 0,479 och ett minimum- och maximumvärde på 0,189 och 0,906 som tillhör landet med lägst HDI-värdet och

landet som har högst HDI-värde. Andelen individer som lever i extrem fattigdom i de länderna som inkluderats i studien pendlar mellan 0%, som är minimumvärdet, och 94,1%, som är maximumvärdet. Medelvärde hamnar däremot på drygt 15,8%.

Tabell 3. Beskrivande statistik över bilateralt bistånd och multilateralt bistånd över tidsperioden 1990-2018, samt NGO-bistånd över tidsperioden 1997-2018.

	Observationer	Medel	Standardavvikelse	Min	Max	Totalt
Bilateralt bistånd	3742	389,7989	261,4022	-106,22	2796,36	1487863
Multilateralt bistånd	3817	173,3831	729,9968	-955,08	22028,2	648800
NGO-bistånd	2750	5,8	20,49148	0	454,362	15955,6

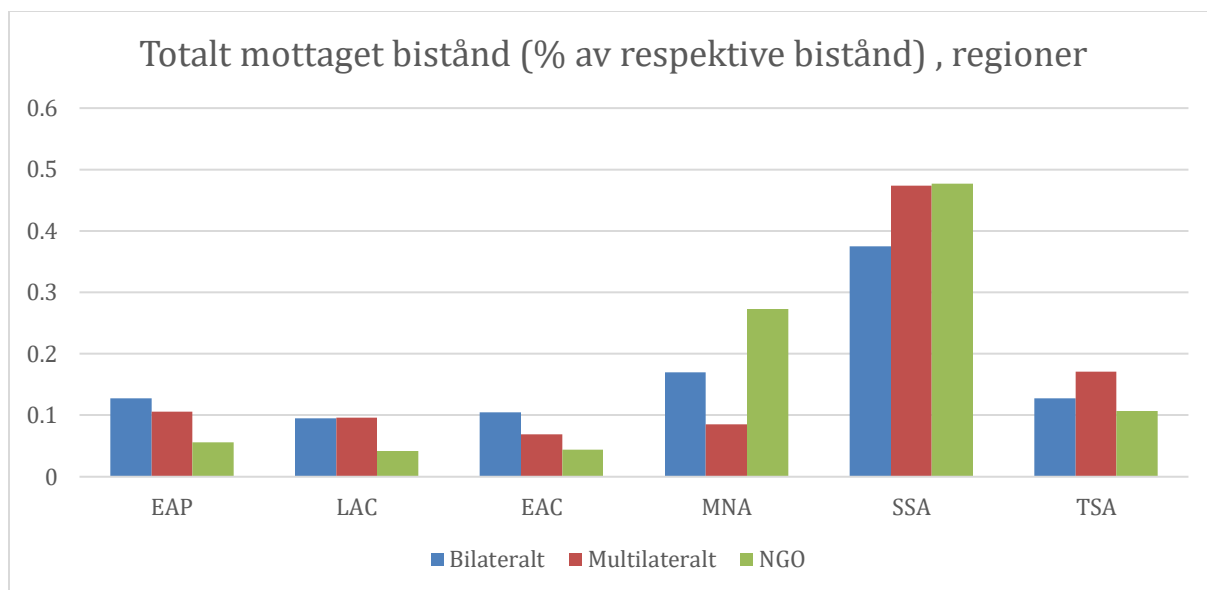
Kommentar:

- (1) Medel-, standardavvikelse-, minimum-, max- och totalvärdet är i angivna i miljoner med enheten USD, i fasta priser för basår 2018.
- (2) Negativa värden beror på att värdena är beräknade som netto, där återbetalningar av lån redovisas som en negativ summa. I vissa fall är avbetalningarna av lånen större än mottaget bistånd vilket resulterar i ett negativt värde för det året.

Tabell 3 visar en sammanfattad bild över de respektive bistånden, där medel-, minimum- och maximumvärdet anger summor som ges per år. Biståndet som flödar bilateralt är totalt det största jämfört med de två andra bistånden. Medan det multilaterala biståndet uppgår totalt till knappt hälften av det bilaterala, är det totala NGO-biståndet endast drygt 1 procent av det bilaterala biståndet. Däremot är medelsumman av mottaget multilateralt bistånd mer än dubbelt så stort som medelsumman av det bilaterala biståndet. Det högsta beloppet som mottagits mellan dessa två bistånd är snarlikt. Dock är det tydligt att biståndet som flödar genom icke-statliga organisationer är markant mindre jämfört med de andra två. Det är därför lämpligt att jämföra beloppen som andelar av respektive bistånd - det vill säga ett års mottaget NGO-bistånd som andel av det totala NGO-biståndet - för att kunna dra jämförelser mellan bistånden och deras allokeringpreferenser. Detta görs i figur 1a och 1b nedan.

4.1.2 Statistik över biståndsallokeringen

Figur 1a. Allokering av bilateralt bistånd, multilateralt bistånd och NGO-bistånd över tidsperioden 1990-2018, regioner

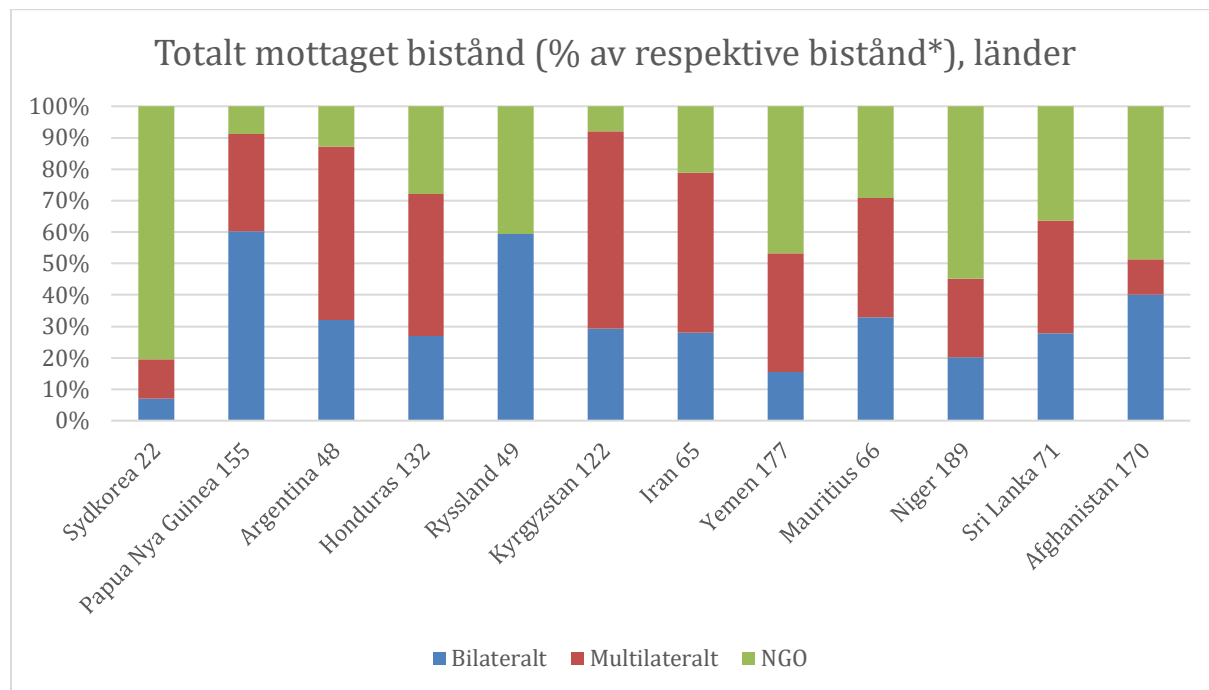

Kommentar:

- (1) Resultatet är beräknat genom att dividera den sammanlagda summan av varje bistånd som går till varje region med biståndens totala belopp. Exempel: Totala bilaterala biståndet som har gått till EAP/Totala bilaterala biståndet.
- (2) EAP är Östasien & Stillahavsområdet, LAC är Latinamerika & Karibien, EAC är Europa & Centralasien, MNA är Mellanöstern & Nordafrika, SSA är Subsahariska Afrika och TSA är Sydasiensien.

I figur 1a visas det tydligt att den största andelen av varje bistånd har gått till Subsahariska Afrika. Subsahariska Afrika, vars fattighedsnivå är den högsta och djupaste, har fått nästintill hälften av det totala NGO-biståndet och multilaterala biståndet. Andelen bilateralt bistånd som går till denna region av det bilaterala biståndet är lite mindre. Generellt är allokeringspreferenserna utifrån ett regionsperspektiv likartad. Där de främst skiljer sig åt är Mellanöstern. Nästan 30 procent av NGO-biståndet går dit, jämfört med det multilaterala biståndets 10 procent. Det bilaterala biståndet som går till Mellanöstern är något högre. Nedan, i figur 1b, jämförs allokeringspreferenserna för länder i regionerna Östasien och Stillahavsområdet, Latinamerika och Karibien, Europa och Centralasien, Mellanöstern och Nordafrika, Subsahariska Afrika och Sydasiensien närmare.

Figur 1b. Allokering av bilateralt bistånd, multilateralt bistånd och NGO-bistånd över tidsperioden 1990-2018, länder

Kommentar:

- (1) Resultatet är beräknat genom att dividera det totala beloppet ett mottagarland har fått av respektive bistånd med det totala beloppet regionen fått av vardera bistånd. Exempel: Det totala bilaterala biståndet Sydkorea mottagit/Totala bilaterala biståndet som gått till Östasien & Stillhavsområdet.
- (2) Siffran bredvid landet anger landets HDI-rankingen.

Figur 1b visar ett urval länder från regionerna ovan, i samma sortering. Varje region representeras av två länder, varav ett har regionens högsta HDI-värde och ett har regionens lägsta HDI-värde. Exempelvis har Sydkorea det högsta HDI-värdet i Östasien och Stillhavsområdet, medan Papua Nya Guinea har det lägsta. Med denna avgränsning blir eventuella allokeringmönster av de tre olika bistånden mycket tydligare. Ett intressant resultat som går att urskilja är hur de olika bistånden skiljer sig i sin allokering. Som många studier tidigare identifierat visar även detta resultat att bilateralt bistånd inte nödvändigtvis går till de allra fattigaste eller mest behövande länderna (Alesina & Dollar, 2000; Collier & Dollar, 20002). Däremot är det oväntat att NGO-biståndet följer det bilaterala allokeringmönstret. Det multilaterala biståndet, enligt graferna ovan, allokeras främst till de länder som har lägst HDI. Ett exempel är mottagarlandet Ryssland, som har ett relativt högt HDI-värde, får mer än dubbelt så

mycket bilateralt bistånd och NGO-bistånd än landet som har lägst HDI-värde i regionen. Ryssland har dock inte fått något multilateralt bistånd över denna tidsperiod.

4.2 Regressionsdiagnostik

I denna del presenteras den rad tester som utförts för att testa och kontrollera variabelernas egenskaper och således modellernas kvalitet. Alla ekonometriska tester är genomförda i programmet Stata.

Samtliga variabler som har använts i regressionerna har testats för stationaritet med hjälp av en version av ett Fisher test som testar för enhetsrot baserat på ett Augmented Dickey Fuller-test, som är justerat för att bäst lämpa sig till obalanserad data. Nollhypotesen, om att variablerna är icke-stationära, kunde förkastas för alla variabler förutom för *HDI*. Icke-stationaritet leder till missvisande resultat som kan leda till att en felaktig slutsats dras eftersom resultatet kan visa att det finns ett starkt linjärt samband när det i verkligheten inte gör det (Westerlund, 2005, s. 201). Detta är lämpligt att beakta gällande tolkningen av regressionsresultaten av modell 2 där *HDI* är den beroende variabeln.

Vidare är alla variabler testade för exogenitet med Durbin Wu-Hausman-testet. Nollhypotesen att variablerna är exogena kunde inte förkastas. Som tidigare nämnt är det lämpligt att anta att variablerna inte är strikt exogena, då det är vanligt med endogenitetsproblem inom detta forskningsområde (Masud & Yontcheva, 2005). Därefter har variablerna undersökts för multikollinearitet för att se om det finns ett linjärt samband mellan de oberoende variablerna. Eftersom multikollinearitet nästan alltid är närvarande i regressioner är det snarare en fråga om vilken grad av multikollinearitet som finns och hur allvarlig den är (Wooldridge, 2015, ss. 94-95). Problematiken med multikollinearitet är svårigheten med att tolka koefficienterna eftersom estimeringarna blir labila och därmed ökar risken för felestimering. Detta kan generellt upptäckas när korrelationen mellan de oberoende variablerna är över 0,8 - vilket kan peka på allvarlig multikollinearitet. En annan indikation på detta är när R^2 -värdet närmar sig 1. När R^2 -värdet är högt innebär det att de oberoende variablerna är korrelerade och därmed att en förändring i en oberoende variabel beror på en annan oberoende variabel. Multikollineariteten i

regressionerna diskuteras mer i följande sektioner i samband med tabell 2, tabell 3 och tabell 4. Slutligen har endast robusta parametrar skattats i samtliga regressioner.

4.2.1 Regression 1–2

Tabell 4. Korrelationsmatris för regression 1–2

	lnFG	lnBCap	lnMCAp	lnNGOCap	lnBNPCap	lnHS	lnUU	lnBT	lnKA	lnSD
lnFG	1,00									
lnBCap	0,16	1,00								
lnMCAp	0,16	0,74	1,00							
lnNGOCap	0,08	0,52	0,52	1,00						
lnBNPCap	-0,54	-0,37	-0,62	-0,33	1,00					
lnHS	-0,01	0,24	0,14	0,11	0,13	1,00				
lnUU	-0,17	0,01	-0,01	-0,11	0,13	0,48	1,00			
lnBT	0,31	-0,54	-0,53	-0,33	-0,11	-0,36	-0,05	1,00		
lnKA	0,25	0,29	0,18	0,11	-0,07	0,27	0,25	-0,22	1,00	
lnSD	0,66	0,19	0,39	0,22	-0,77	-0,33	-0,34	0,28	-0,08	1,00

Tabell 4 illustrerar korrelationen mellan alla variabler som inkluderats i första regressionen. Som det går att urskilja ovan har ingen av de oberoende variablerna en korrelation som övergår 0,8. Dessutom, vilket presenteras i avsnitt 4.3, har regressionerna i modell 1 R^2 -värdena 0,621 och 0,690. Detta tyder på att det finns multikollinearitet, vilket är väntat och naturligt eftersom man kan anta att variablerna är nära besläktade, men att multikollineariteten inte är allvarlig.

Modell 1 med estimeringsmodellen OLS är inte autokorrelerad, vilket är testat med Wooldridge-testet. För att få ett bredare perspektiv med ett mer omfattande resultat är den första modellen uppdelad i två regressioner. Första regressionen är som presenterat ovan i avsnitt 3.1.1 medan den andra regressionen innefattar samma variabler men som är laggade med en tidsperiod ($t - 1$). Samtliga variabler är laggade eftersom det är lämpligt att anta att de har egenskapen av att ha fördröjd effekt på fattigdomsgapet. Vidare är båda regressionerna testade för heteroskedasticitet med Breusch-Pagan/Cook-Weisberg-testet. Nollhypotesen att regressionerna är heteroskedastiska förkastades på 5 procents signifikansnivå och på 10 procents signifikansnivå för den laggade regressionen.

För att välja vilken modell - fixed effects eller random effects - som var mest lämplig som estimeringsmetod har ett Hausman-test genomförts. Nollhypotesen, att random effects-modellen är mer effektiv, förkastades vilket innebär att fixed-effects är mest lämplig (Wooldridge, 2015, ss. 495-496). Detta betyder att det fanns korrelation mellan de oberoende variablerna och den landsspecifika effekten i feltermen. Då random effects-modellen utgår från antagandet att det inte finns någon korrelation skulle det leda till att resultatet blir inkonsekvent om modellen användes i detta fall.

4.2.2 Regression 3–4

Tabell 5. Korrelationsmatris för regression 3–4

	lnHDI	lnHDI _(t-1)	lnBCap	lnMCAp	lnNCap	lnBNPCap	lnUU	lnHS	lnBT	lnKA
lnHDI	1.00									
lnHDI _(t-1)	0.99	1.00								
lnBCap	-0.32	-0.32	1.00							
lnMCAp	-0.51	-0.51	0.81	1.00						
lnNCap	-0.36	-0.36	0.55	0.54	1.00					
lnBNPCap	0.87	0.87	-0.34	-0.52	-0.31	1.00				
lnUU	0.16	0.16	-0.04	0.01	-0.11	0.13	1.00			
lnHS	-0.03	-0.03	-0.30	0.21	0.17	-0.03	0.34	1.00		
lnBT	-0.10	-0.11	-0.47	-0.51	-0.29	-0.19	-0.11	-0.26	1.00	
lnKA	-0.31	-0.31	0.25	0.33	0.07	-0.32	0.17	0.11	-0.19	1.00

Tabell 5 illustrerar korrelationen mellan alla variabler som har inkluderats i tredje och fjärde regressionen. Det finns tre fall där korrelationen mellan de oberoende variablerna övergår 0,8. Detta innebär att det är lämpligt att vara vaksam vid tolkning av resultatet eftersom det finns en sannolikhet för allvarlig multikollinearitet. Dessutom är den beroende variabeln, *HDI*, inte stationär vilket är ytterligare en brist.

Variablerna i regressionerna är autokorrelerade, vilket har testats med Wooldridge-testet. För att närmare undersöka om det förekommer autokorrelation har Arellano och Bonds test för första- och andra gradens autokorrelation genomförts. Arellano-Bond testet för AR(1) bekräftar närvaron av autokorrelation av första graden, om nollhypotesen förkastas. P-värdet för AR(2) är

markant större än signifikansnivån vilket indikerar på att det inte finns någon korrelation mellan instrumenten och feltermen. Alltså har nollhypotesen för AR(1) förkastats medan nollhypotesen för AR(2) inte har förkastats. Vidare är variablerna även testade för heteroskedasticitet med Breusch-Pagan/Cook-Weisberg-testet, där nollhypotesen att variablerna är heteroskedastiska inte kunde förkastas.

Den valda estimeringsmetoden är GMM, men eftersom det finns två typer - System GMM och Difference GMM - måste regressionen testas för att se om den tenderar att bli systematisk överskattad (upward biased) eller systematiskt underskattad (downward biased). En tumregel som Bond (2001) presenterade för att underlätta detta beslut är att testa modellen med en pooled OLS-regression och med fixed effects-regression för att därefter testas med Difference GMM. Om koefficienten som Difference GMM estimerar för den laggade beroende variabeln är mindre eller nära den fixed effects-regressionen har estimerat, betyder det att Difference GMM-resultaten blir systematiskt underskattade. Därmed innebär det att System GMM är den mest lämpliga och effektiva metoden. Denna modell är estimerad med System GMM, både one-step och two-step. Two-step System GMM är mer robust och mer effektiv vid heteroskedasticitet och autokorrelation.

För att testa instrumentens validitet har ett Sargan/Hansen-test genomförts. Testet undersöker validiteten i instrumenten genom att testa om överidentifieringar av restriktioner förekommer. Nollhypotesen att instrumenten är valida förkastades. Däremot menar Roodman (2009) att man inte ska förlita sig på Sargan/Hansen-testet allt för mycket eftersom testet är svagt och lätt att manipulera.

4.2.3 Regression 5–6

Tabell 6. Korrelationsmatris för regression 4–5

	lnAF	lnAF _(t-1)	lnBCap	lnMCAp	lnNGOCap	lnBNPCap	lnUU	lnHS	lnBT	lnKA	lnSD
lnAF	1.00										
lnAF _(t-1)	0.97	1.00									
lnBCap	0.07	0.10	1.00								

lnM _{Cap}	-0.01	0.05	0.75	1.00							
lnNGO _{Cap}	-0.11	-0.10	0.46	0.40	1.00						
lnBNP _{Cap}	-0.29	-0.33	-0.37	-0.61	-0.22	1.00					
lnUU	-0.23	-0.15	0.11	0.14	-0.01	-0.01	1.00				
lnHS	-0.45	-0.43	0.28	0.26	0.22	0.27	0.47	1.00			
lnBT	0.26	-0.24	-0.70	-0.74	-0.38	0.20	-0.11	-0.57	1.00		
lnKA	0.38	0.43	0.34	0.19	-0.07	0.11	0.19	-0.02	-0.24	1.00	
lnSD	0.61	0.59	-0.07	0.10	-0.06	-0.64	-0.39	-0.63	0.33	-0.17	1.00

Tabell 6 illustrerar korrelationen mellan variablerna som är inkluderade i femte och sjätte regressionen. Som det går att se i tabellen finns det inget fall där de oberoende variablerna har en korrelation som överstiger 0,8 - därmed finns det troligen inte en allvarlig multikollinearitet.

Regressionerna har autokorrelerade variabler, vilket har testats med både Wooldrige-testet och Arellano-Bond-testet där både AR(1) och AR(2) inte kunde förkastas. Variablerna är heteroskedastiska, vilket har testats med Breusch-Pagan/Cook-Weisberg-testet. Även här är den valda estimeringsmetoden System GMM, då den är mest lämplig för modellens instrument. Slutligen har ett Sargan/Hansen-test för validitet genomförts där nollhypotesen förkastas.

4.3 Huvudresultat

I följande avsnitt kommer undersökningens huvudresultat att presenteras och tolkas.

Inledningsvis presenteras regression 1 och regression 2 från modell 1. Sedan presenteras regression 3 och regression 4 från modell 2.

Tabell 7. Regressionsresultat av biståndens effekt på fattigdomsgapet

Fattigdomsgapet	(1)	(2)
Bilateralt bistånd per capita	0.0524	
	(0.0803)	
Multilateralt bistånd per capita	-0.0896	
	(0.150)	
NGO bistånd per capita	-0.0387	

	(0.0258)	
BNP per capita	-1.436	
	(1.142)	
Hälso- och sjukvårdsutgifter	-0.172	
	(0.494)	
Utgifter för utbildningsväsendet	-1.012***	
	(0.343)	
Befolkningstillväxt	0.00234	
	(0.234)	
Kvinnligt arbetskraftsdeltagande	-0.570	
	(1.226)	
Spädbarnsdödlighet	1.028	
	(1.144)	
Bilateralt bistånd per capita _(t-1)		0.0848
		(0.0614)
Multilateralt bistånd per capita _(t-1)		0.0531
		(0.129)
NGO bistånd per capita _(t-1)		-0.0653***
		(0.0225)
BNP per capita _(t-1)		-0.450
		(1.126)
Hälso- och sjukvårdsutgifter _(t-1)		-0.189
		(0.621)
Utgifter för utbildningsväsendet _(t-1)		-0.649**
		(0.286)
Befolkningstillväxt _(t-1)		0.473*
		(0.258)
Kvinnligt arbetskraftsdeltagande _(t-1)		-0.485
		(1.308)
Spädbarnsdödlighet _(t-1)		2.139**
		(1.008)
Konstant	1.585	-9.564
	(13.60)	(11.13)

Observationer	172	164
R ²	0.621	0.690
Antal länder	59	62

Kommentar:

- (1) *Robusta standardavvikelser i paranteserna. Signifikans: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1*
- (2) *Samtliga variabler är logaritmerade. Tidsintervallet för regressionerna är 1990-2018.*
- (3) *Första regressionen (1) är variablerna olaggade och i den andra regressionen (2) är alla variablerna laggade med en tidsperiod.*

Tabell 7 presenterar den första och andra regressionen med fattigdomsgapet som beroende variabel. Den enda signifikanta effekten i regression 1 var utgifter för utbildningsväsendet, där koefficienten för den oberoende variabeln är -1,012. Detta innebär att en ökning av utgifter för utbildningsväsendet på 1% skulle leda till en minskning på över 100% av fattigdomsgapet. Rent intuitivt går det att säga att estimeringen inte är trovärdig, vilket kan bero på multikollinearitet eller en annan brist i datan. Regression 2, där variablerna är laggade med en tidsperiod, visar ett mer lovande resultat. NGO-biståndet per capita har en signifikant effekt på fattigdomsgapet, där en ökning på 1% av variabeln leder till en minskning av fattigdomsgapet på ungefär 6,5%. Däremot har den laggade variabeln för spädbarnsdödlighet, befolkningstillväxt och utgifter för utbildning misstänksamma värden på koefficienterna samt stora standardavvikelser.

Tabell 8. Regressionsresultat av biståndens effekt på HDI

HDI	(1)	(2)
HDI _(t-1)	0.957*** (0.0112)	0.961*** (0.0130)
Bilateralt bistånd per capita	0.000732 (0.000989)	0.000704 (0.000903)
Multilateralt bistånd per capita	0.000398 (0.00137)	0.000218 (0.00103)
NGO bistånd per capita	-0.00119** (0.000543)	-0.00132** (0.000529)
BNP per capita	0.00519*	0.00358

	(0.00292)	(0.00311)
Utgifter för utbildningsväsendet	0.00139	0.00232
	(0.00217)	(0.00231)
Hälso- och sjukvårdsutgifter	-0.000607	-0.00183
	(0.00226)	(0.00250)
Befolkningstillväxt	0.00109	0.000348
	(0.000838)	(0.000770)
Kvinnligt arbetskraftsdeltagande	0.00222*	0.00130
	(0.00127)	(0.00155)
Konstant	-0.0530*	-0.0397
	(0.0301)	(0.0308)
Sargan/Hansen-test	(0.286)	(0.286)
Arellano Bond AR(1)-test	(0.015)	(0.013)
Arellano Bond AR(2)-test	(0.333)	(0.304)
Observationer	326	326
Antal länder	62	62

Kommentar:

- (1) Robusta standardavvikelser i paranteserna. Signifikans: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$
- (2) Samtliga variabler är logaritmerade. Tidsintervallet för regressionen är 1990-2018
- (3) Både one step-och two step GMM har rapporterats. Kolumn (1) visar resultatet för one step GMM och kolumn (2) visar resultatet för two step GMM.

Tabell 8 presenterar den tredje och fjärde regressionen, som har HDI som beroende variabel. I ovanstående tabell går det att se att det enda biståndet som har en signifikant effekt är NGO-biståndet, som dessutom har en negativ koefficient. Resultatet pekar på att en ökning av 1% av NGO-biståndet per capita skulle leda till en minskning på drygt 0,1% av HDI. I första kolumnen där one step GMM-resultatet presenteras är även resultatet för kvinnligt arbetskraftsdeltagande och BNP per capita signifikant, men detta gäller inte för two step GMM-resultatet som skattar mer effektiva och robusta estimeringar.

Tabell 9. Regressionsresultat av biståndens effekt på andel individer som lever i fattigdom

Andel individer som lever i fattigdom (% av befolkningen)	(1)	(2)
Andel individer som lever i fattigdom _(t-1)	0.501** (0.222)	0.672 (0.494)
Bilateralt bistånd per capita	0.104* (0.0574)	0.0246 (0.128)
Multilateralt bistånd per capita	-0.0158 (0.143)	0.0886 (0.221)
	-	
NGO bistånd per capita	0.0694** (0.0274)	-0.0265 (0.0635)
BNP per capita	-0.0745 (0.302)	0.216 (0.794)
Utgifter för utbildningsväsendet	-0.244 (0.397)	0.316 (0.704)
Hälso- och sjukvårdsutgifter	0.438 (0.302)	-0.312 (0.760)
Befolkningstillväxt	0.125 (0.109)	-0.0904 (0.244)
Kvinnligt arbetskraftsdeltagande	0.928* (0.561)	0.152 (1.056)
Spädbarnsdödlighet	0.955 (0.723)	0.867 (1.358)
Konstant	-0.608 (4.194)	-3.864 (9.867)
Sargan/Hansen-test	(1.000)	(1.000)
Arellano Bond AR(1)-test	(0.201)	(0.262)
Arellano Bond AR(2)-test	(0.690)	(0.840)
Observationer	52	52
Antal länder	15	15

Kommentar:

- (1) *Robusta standardavvikelser i paranteserna. Signifikans: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$*
- (2) *Samtliga variabler är logaritmerade. Tidsintervallet för regressionen är 1990-2018*
- (3) *Både one step-och two step GMM har rapporterats. Kolumn (1) visar resultatet för one step GMM och kolumn (2) visar resultatet för two step GMM.*

Tabell 9 presenterar den femte och sjätte regressionen, som har andelen individer som lever i fattigdom som beroende variabel. One step GMM-resultatet visar två signifikanta effekter på fattigdomsmåttet. En av dessa är NGO-biståndet per capita som visar att en ökning på 1% av variabeln skulle leda till en ökning av andelen individer som lever i fattigdom. Resultatet påvisar alltså ett negativt samband mellan NGO-bistånd och fattigdom. Vidare är koefficienten för den andra signifikanta effekten, kvinnligt arbetsdeltagande, misstänksamt hög. Two step GMM-resultatet visar inga signifikanta resultat. Värt att tillägga är att antal länder och observationer som är inkluderade för dessa två regressioner är väldigt få vilket leder till ett ytterst bristfälligt och tvivelaktigt resultat.

4.4 Resultatanalys

Likt många studier innan är resultatet av biståndets effekt på fattigdom och utveckling nedslående, vilket är detta forskningsområdets främsta bekymmer. Varken det bilaterala biståndet eller det multilaterala biståndet har någon signifikant effekt på fattigdomsmåtten och HDI i någon av regressionerna. NGO-biståndet hade några enstaka fall av signifikant effekt, men hade i dessa fall ett negativt samband. Baserat på resultatet kan slutsatsen dras att bistånd, oavsett typ, inte har någon effekt på fattigdom och utveckling. I NGO-biståndets fall har det till och med en negativ effekt. Däremot är dessa resultat i linje med den tidigare forskningen som har fått ett insignifikant eller negativt resultat (Boone, 1995; Kumler, 2007). Som Kumler poängterade i sin undersökning kan detta bero på en brist på data och omitted variable bias som resulterar i ogiltigt utfall. Trots att det råder någorlunda konsensus kring att utbildning och ekonomisk tillväxt är fördelaktigt för fattigdomsbekämpning och utveckling, hade variablerna som har använts som proxy för utbildning och ekonomisk tillväxt ingen signifikant effekt. Likt de andra variablerna som har använts har dessa en tidsfördröjande effekt, speciellt utbildning som sällan visar signifikanta resultat i tillväxtstudier, vilket kan vara anledningen till insignifikansen.

Bortsett från insignifikanta resultat har även många skattade estimeringar haft misstänksamma värden, trots att de klassats som signifikanta. Detta kan också bero på en brist på data, men även bero på att datan är bristfällig och att det förekommer hög autokorrelation mellan de oberoende variablerna. Dessa brister i datan kan leda till att regressionerna genererar linjära förhållanden som egentligen inte stämmer. Regressionerna i tabell 6 och tabell 7 kan heller inte godtas som valida, grundat på Sargan/Hansen-testet. Kort sagt bör resultaten tolkas med stor vaksamhet.

Statistiken som presenterades i avsnitt 4.1 över biståndens allokeringpreferenser är också i linje med tidigare studier inom detta forskningsområde. Resultatet visade, som Alesina och Dollar (2000) och Collier och Dollar (2002) påpekade, att det bilaterala biståndet tar minst hänsyn till fattigdom jämfört med de två andra bistånden och kan därmed antas ha strategiska bakomliggande motiv. Trots att NGO-biståndet var bättre på att allokera sitt stöd till de mest behövande länderna, följde det många gånger det bilaterala biståndsmönstret gällande allokering. Detta kan innebära att kritikerna till NGO-biståndet har rätt i att icke-statliga organisationer tar hänsyn till deras donatorers önskan och intressen. Av dessa tre bistånd verkar det multilaterala biståndet ta mest hänsyn till fattighetsnivå i sin allokering. Dessa felallokeringar i biståndet kan i sig vara anledningen till regressionernas brist på signifikanta resultat gällande biståndens effekt på fattigdom och utveckling.

Sammanfattningsvis är slutsatsen man kan dra från resultatet från regressionerna och den deskriptiva statistiken att: i) det finns inget stöd för att bistånden har någon effekt på fattigdom och utveckling, förutom enstaka fall där NGO-biståndet har en negativ effekt, ii) det finns ingen signifikant effekt av ekonomisk tillväxt på fattigdom och utveckling, iii) det multilaterala biståndet allokera sitt stöd främst till de fattigaste länderna.

5. Avslutning

Den här undersökningen har haft till syfte att undersöka vilket bistånd som är mest effektivt ur ett fattigdoms- och utvecklingsperspektiv; det bilaterala, multilaterala eller icke-organisatoriska (NGO) biståndet. Detta har gjorts för att undersöka om bistånd är ett effektivt verktyg för fattigdomsbekämpning och utveckling som kan vara till hjälp för att nå de globala målen för Agenda 2030. I samband med detta har en kortfattad statistisk undersökning genomförts kring hur dessa bistånd tenderar att allokeras. Datan som har använts sträcker sig över tidsperioden 1990-2018, där 136 mottagarländer har undersökts. De tre måtten som har använts för att undersöka biståndens effektivitet är: i) fattigdomsgapet, ii) Human Development Index (HDI) och iii) andel individer som lever i fattigdom. Urvalet av dessa mått har gjorts för att de ger ett bredare och mer omfattande mått på fattigdom och utveckling jämfört med BNP och ekonomisk tillväxt.

Slutsatserna man kan dra av resultaten är väldigt begränsade. Likt tidigare studier inom detta forskningsområde har även denna undersökning påvisat ett nedslående resultat gällande biståndets påverkan på utveckling och fattigdom. På grund av bristen på signifikanta resultat finns det inget stöd för att bistånd har någon effekt på fattigdom och utveckling, oavsett typ. I vissa enstaka fall hade NGO-biståndet en negativ effekt. Gällande allokeringen av bistånden visar undersökningens statistiska del att det bilaterala biståndet och NGO-biståndet följer ett liknande mönster och kan tänkas allokeras av strategiska skäl. Det multilaterala biståndet allokeras främst till de fattigaste länderna. Den ineffektiva allokeringen av bistånden kan vara en anledning till varför de inte har en effekt på fattigdom och utveckling.

Avslutningsvis belyser denna undersökningen behovet av mer omfattande data, då bristen på tillgång till data är en av de största begränsningarna inom detta forskningsområde. Eftersom allt stöd som flödar via icke statliga organisationer inte är dokumenterade, dels på grund av att de är privata, leder till att datan som finns tillgänglig inte speglar verkligheten. Dessutom skulle det vara intressant att inkludera en klimatvariabel för att undersöka vidare hur den externa miljön påverkar effektiviteten av respektive bistånd, men på grund av kollineariteten som har uppstått behövs ett annat tillvägagångssätt än det som presenterats i denna undersökningen. Mer fokus på

klimat och klimatförändring kommer vara viktigare i alla framtida studier gällande fattigdom och bistånd eftersom det börjar spela en större roll i dessa frågor. Vidare finns det inte tillräckligt mycket data för att se hur biståndet används i mottagarlandet. Tillgång till denna data skulle underlätta framtida forskning om biståndets påverkan och vilken typ som är mest effektiv.

Referenser

Alesina, A., & Dollar, D. (2000). Who Gives Foreign Aid to Whom and Why?, *Journal of Economic Growth*, vol. 5 (1), 33–63.

Alvi, E. & Senbeta, A. (2012). “Does foreign aid reduce poverty?”, *Journal of international Development*, vol. 24, ss. 955-976.

Biscaye, P. E., Reynolds, T. & Anderson, L. C. (2016). Relative Effectiveness of Bilateral and Multilateral Aid on Development Outcomes, *Review of Development Economics*. Finns tillgänglig: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/rode.12303> [Hämtad 1 augusti 2020]

Boone, P. (1996). Politics and the effectiveness of foreign aid, *European Economic Review*, vol. 40, ss. 289-329

Collier, P. & Dollar, D. (2002). Aid allocation and poverty reduction, *European Economic Review*, vol. 46, ss. 1475-1500

Dalgaard, C-J., Hansen, H. & Tarp. F. (2004). On The Empirics of Foreign Aid and Growth, *The Economic Journal*. Finns tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/4810058_On_The_Empirics_of_Foreign_Aid_and_Growth [Hämtad 1 augusti 2020]

Dollar, D., Kleineberg, T., & Kraay, A. (2016), “Growth still is good for the poor”, *European Economic Review*, vol. 81, ss. 68-85

Europeiska kommissionen. (n.d.). European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, EDRIS. Finns tillgänglig: <https://webgate.ec.europa.eu/hac/> [Hämtad 1 augusti]

Feeny, S. & McGillivray, M. (2016). Aid and Global Poverty. *The Oxford Handbook of the Social Science of Poverty*, Finns tillgänglig: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199914050.001.0001/oxfordhb-9780199914050-e-31> [Hämtad 1 2020]

Fuente, B. P. d. I. (2016). Economic Growth and Poverty Reduction in a Rapidly Changing World, European Economy Economic Brief, 019. Finns tillgänglig: Europeiska Komissionen [Hämtad 1 augusti 2020]

Gauri, V. & Fruttero, A. (2003). Location decisions and nongovernmental organization motivation: evidence from rural Bangladesh, *World Bank Policy Research Working Paper*. Finns tillgänglig: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/846621468768561803/location-decisions-and-nongovernmental-organization-motivation-evidence-from-rural-bangladesh> [Hämtad 1 augusti 2020]

Globala Målen 1. (2020). Mål 1: Ingen fattigdom, Finns tillgänglig: <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-1-ingen-fattigdom/> [Hämtad 1 augusti 2020]

Globala Målen 2. (2020). Mål 4: God utbildning för alla. Finns tillgänglig: <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-4-god-utbildning-alla/> [Hämtad 1 augusti 2020]

Globalis. (2020). Befolkning under den nationella fattigdomsgränsen, Finns tillgänglig: <https://www.globalis.se/Statistik/Nationell-fattigdomsgraens> [Hämtad 1 augusti 2020]

Guillamont, P. & Chauvet, L. (2001). Aid and Performance: A Reassessment, *Journal of Development Studies*, vol. 37, nr. 6, ss. 66-92. Finns tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/24083866_Aid_and_Performance_A_Reassessment [Hämtad 1 augusti 2020]

Hansson, P. (2007). Does EU Aid Promote Growth?. I: Bourdet, Y., Gullstrand, J., Olofsdotter, K. (red.), *The European Union and Developing Countries, Trade, Aid and Growth in an Intergrating World*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, ss. 188-214

Hansson, P. (2020). Kompletterande kompendium: Ekonomisk tillväxt, NEKH41, Kompendium, LUSEM Lund, Vårtermin 2020

Hudson, J. & Mosley, P. (2001). Aid policies and growth: in search for the holy grail, *Journal of International Development*, vol. 13, nr. 17.

Kraay, A. (2006). When is growth pro-poor? Evidence from a panel of countries. *Journal of Development Economics*, vol. 80, ss. 198-227

Kumler, T. J. (2007). The Impact of Foreign Aid on Development and Aggregate Welfare in Developing Countries. *Honors Projects*, vol 19. Finns tillgänglig:
http://digitalcommons.iwu.edu/econ_honproj/19 [Hämtad 1 augusti 2020]

Masud, N. & Yontcheva, B. (2005). Does Foreign Aid Reduce Poverty? Empirical Evidence from Nongovernmental and Bilateral Aid. *IMF Working Paper*, nr. 05/100. Finns tillgänglig:
<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Does-Foreign-Aid-Reduce-Poverty-Empirical-Evidence-from-Nongovernmental-and-Bilateral-Aid-17973> [Hämtad 1 augusti 2020]

Milner, H. V. & Tingley, D. (2013). The Choice for Multilateralism: Foreign Aid and American Foreign Policy, *The Review of International Organizations*, vol. 8, nr. 3, ss. 313-341. Finns tillgänglig: <https://scholar.princeton.edu/hvmilner/publications/choice-multilateralism-foreign-aid-and-american-foreign-policy> [Hämtad 1 augusti 2020]

Mosley, P., Hudson, J., & Horrell, S. (1992). Aid, the Public Sector and The Market in Less Developed Countries: A Return to the Scene of the Crime, *Journal of International Development*, vol. 4, nr. 2, ss. 139-150

Nancy, G. & Yontcheva, B. (2006). Does NGO Aid Go to the Poor? Empirical Evidence from Europe, *IMF Working Paper*, nr. 06/39. Finns tillgänglig:
<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Does-NGO-Aid-Go-to-the-Poor-Empirical-Evidence-from-Europe-18829> [Hämtad 1 augusti 2020]

OECD 1. (n.d.). Frequently Asked Questions: Donors and flows, Finns tillgängligt:
<https://www.oecd.org/dac/stats/faq.htm> [Hämtad 1 augusti 2020]

OECD 2. (n.d.). Poverty gap. Finns tillgänglig: <https://data.oecd.org/inequality/poverty-gap.htm>.
[Hämtad 1 augusti 2020]

OECD 3. (n.d.) Official development assistance - definition and coverage. Finns tillgänglig:
<http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/officialdevelopmentassistancedefinitionandcoverage.htm> [Hämtad 1 augusti]

- OECD 4. (n.d.). OECD.stat: Aid (ODA) disbursements to countries and regions. Finns tillgänglig: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=Table2A> [Hämtad 1 augusti]
- Roodman, D. (2009). How to do xtabond2: An introduction to difference and system GMM in Stata, *The Stata Journal*, vol. 9, nr. 1, ss. 86-136
- Schraeder, P., Taylor, P & Hook, P. (1998). Clarifying the Foreign Aid Puzzle: A Comparison of American, Japanese, French and Swedish Aid Flows, *World Politics*, vol. 50, nr. 2, ss. 294–323
- Sen, A. (1998). Mortality as an indicator of economic success and failure. *The Economic Journal*, vol 108, ss. 1-25.
- Sida 1. (2004). Perspektiv på fattigdom. Finns tillgänglig: https://www.sida.se/contentassets/3a27eedc132642aa8e083b0871d048be/perspektiv-p229-fattigdom_2587.pdf [Hämtad 1 augusti 2020]
- Sida 2. (2020). Så fungerar biståndet, Finns tillgängligt: <https://www.sida.se/Svenska/sa-fungerar-bistandet/olika-sorters-bistand/> [Hämtad 1 augusti 2020]
- Svensson, J. (1999). Aid, Growth and Democracy, *Economics & Politics*, vol. 11, nr. 3, ss. 275-297
- Todaro, P. M., & Smith, C. S. (2011). *Economic Development*, 11 uppl., Boston: Addison-Wesley
- UNDP 1. (n.d.). Millenium Development Goals, Finns tillgänglig: https://www.undp.org/content/undp/en/home/sdgoverview/mdg_goals.html [Hämtad 1 augusti 2020]
- UNDP 2. (n.d.). Human Development Index (HDI), Finns tillgänglig: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> [Hämtad 1 augusti 2020]
- UNDP 3. (2020). The 2020 Global Multidimensional Poverty Index (MPI), Finns tillgänglig: <http://hdr.undp.org/en/2020-MPI> [Hämtad 1 augusti 2020]

UNDP 4. (n.d.). Human Development Data. Finns tillgänglig: <http://hdr.undp.org/en/data>
[Hämtad 1 augusti]

Unicef. (2020). Millenniemålen, Finns tillgänglig: <https://unicef.se/vad-vi-gor/millenniemaalen>
[Hämtad 1 augusti 2020]

United Nations Development Programme. (2015). The Millennium Development Goals Report 2015, New York: UN

UN News. (2019). World faces 'climate apartheid' risk, 120 more million in poverty: UN expert. Finns tillgänglig: <https://www.slu.se/site/bibliotek/skriva-och-referera/skriva-referenser/referenslista-enligt-harvard/> [Hämtad 1 augusti 2020]

Världsbanken 1. (2020). Poverty, Finns tillgänglig:
<https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview> [Hämtad 1 augusti 2020]

Världsbanken 2. (2019). New country classifications by income level: 2019-2020. Finns tillgänglig: <https://blogs.worldbank.org/opendata/new-country-classifications-income-level-2019-2020> [Hämtad 1 augusti 2020]

Världsbanken 3. (n.d.). World Development Indicator. Finns tillgänglig:
<https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&country=LMC> [Hämtad 1 augusti]

Wooldridge, M. J. (2012). Introductory Econometrics: A Modern Approach. 5 uppl. Boston: Cengage Learning

World Health Organisation, WHO 1. (n.d.). Poverty and health. Finns tillgänglig:
<https://www.who.int/hdp/poverty/en/> [Hämtad 1 augusti]

World Health Organisation, WHO 2. (n.d.). Infant mortality. Finns tillgänglig:
https://www.who.int/gho/child_health/mortality/neonatal_infant/en/ [Hämtad 1 augusti]

Appendix

Tabell över de 136 länderna som har inkluderats i undersökningen. Länderna är uppdelade i sex regioner.

Tabell 10. De länder som inkluderats i undersökningen

Östasien & Stillahavsområdet	Latinamerika & Karibien	Europa & Centralasien	Mellanöstern och Nordafrika	Subsahariska Afrika		Sydasien
Kambodja	Argentina	Albanien	Algeriet	Angola	Mali	Afghanistan
Kina	Belize	Armenien	Djibouti	Benin	Mauretanien	Bangladesh
Fiji	Bolivia	Azerbadzjan	Egypten	Botswana	Mauritius	Bhutan
Indonesien	Brasilien	Bosnien-Hercegovina	Iran	Burkina Faso	Mozambique	Indien
Kiribati	Colombia	Bulgarien	Irak	Burundi	Namibia	Maldiverna
Nordkorea	Costa Rica	Georgien	Jordanien	Centralafrikanska republiken	Niger	Nepal
Laos	Dominica	Kazakstan	Libanon	Dem. Rep. Kongo	Nigeria	Pakistan
Malaysia	Dominikanska republiken	Kosovo	Libyen	Elfenbenskusten	Rwanda	Sri Lanka
Marshallöarna	Ecuador	Kyrgyzstan	Marocko	Ekvatorialguinea	São Tomé & Príncipe	
Mikronesien F.S.	El Salvador	Moldavien	Syrien	Eritrea	Senegal	
Mongoliet	Grenada	Montenegro	Tunisien	Etiopien	Sierra Leone	
Myanmar (Burma)	Guatemala	Nordmakedonien	Västbanken och Gazaremsan	Gabon	Somalia	
Nauru	Guyana	Rumänien	Yemen	Gambia	Sydafrika	
Papua Nya Guinea	Haiti	Ryssland		Ghana	Sydsudan	
Filippinerna	Honduras	Serbien		Guinea	Sudan	
Samoa	Jamaica	Turkiet		Guinea-Bissau	Swaziland	
Salomonöarna	Kuba	Turkmenistan		Kamerun	Tanzania	
Thailand	Mexico	Ukraina		Kap Verde	Tchad	
Timor-Leste	Nicaragua	Uzbekistan		Kenya	Togo	
Tonga	Paraguay	Vitryssland		Komorererna	Uganda	
Tuvalu	Peru			Kongo	Zambia	
Vanuatu	St. Lucia			Lesotho	Zimbabwe	
Vietnam	St. Vincent & Grenadinerna			Liberia		
	Surinam			Madagaskar		
	Venezuela			Malawi		

